II évfolyam 189. szám

PÉNTEK
1925. Csütörtök augusztus 13

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József kir. herceg-u. 1.- Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona
Előfizetési ár egy hóra 35.000K

Utakat, kislakásokat èpittet az állam

A pénzügyi főbiztos hozzájárult

Budapest, augusztus 13. A pénzügy miniszteriumban ma délelőtt folytatták Smith népszövetségi főbiztos elnökletével a beruházási program tárgyalását.

A népszövetségi főbiztos teljes egészében hozzájárult a csepeli kereskedelmi kikötő épitkezésére vonatkozó javaslatokhoz, amelyek most már teljes egészükben végrehajtás előtt állanak, annál is inkább, mert a főbiztos az ut épitéséhez szükséges összegeket addig is előlegezi, ugy, hogy a munkálatokban semmiféle fennakadás nem tör ónik.

Ugyancsak előlegezte a főbizto az állami kislakások épitéséhez szükséges összegeket. Ugyancsak megadta a főbiztos hozzájárulását az országut épitési programhoz is, a mely egyrészről igen jelentős munkaalkalmat fog szolgáltatni a munkanélküli lakosságnak, másrészt európai szinvonalra fogja emelni Magyarország uthálózatát. — Olyan irányban történt döntés, hogy a pénzügyminiszterium a vármegyékre 3 évre szóló megfelelő kölesönt fog a legkedvezőbb kamatozási feltételek mellett biztositani és ezeket az összegeket a törvényhatóságok részben utépitésre, részben uthengerek beszerzésére fogják forditani.

A beruházási program tárgyalását holnap folytatja Smith főbiztos — amidőn a posta javaslatai kerülnek napirendre.

Debrecen hárem milliárd vetőmagkölcsönt kér

A debreceni gazdák még igy sem nyernek kielégitést

Egyik legutóbbi számunkban részletesen megirtuk, hogy a hajdu megyei gazdáknak vetőmagkölcsönt utalnak ki. A hitel összegét három és fél milliárdban állapitotta meg a földmüvelésügyi miniszterium. Az összegből — mint megirtuk — Debrecen 39 -35 vagonra való összeget kap, ami egy milliárd és 40 millió koronának felei meg. Azt is megirtuk, hogy a hitel kevésnek bizonyul és ezért a miniszertől annak kétszeresére való felemelését kérik.

A városi tanács is foglalkozott tegnapi ülésén ezzel az üggyel. Dr Kupiszky Sándor jegyző, a gazdasági ügyosztály ideiglenes vezetője ismertette a miniszter vonatkozó leiratát és közölte, hogy a közgazdasági bizottság, mely már foglalkozott a gazdasági felügyelőség jelentése alapján a kérdéssel, a három és fél milliárdnyi hitel kétszeresére való felemelését kéri.

Egyben Kupinszky javasolta a tanácsnak, hogy intézzenek felterjesztést a miniszterhez, hogy *a Debrecennek jutó egy milliárd és negyven millió korona hitelt ugy emelje fel, hogy maga Debrecen három milliárd koronát kaphasson.* Hangsulyozta az előadó, hogy ha a hitelt felemelik is a most kiutalt összeg kétszeresére, a debreceni gazdák akkor sem nyernek kielégitést, — mert legalább 3 milliárdra van szükségük. Amikor a hiteligénylés bejelentése történt, akkor tekintettel voltak a nehéz pénzügyi viszonyokra is és azóta az adóhivataloknak sokkal nagyobb károsodásokat jelentettek be.

A tanács elfogadta Kupinszky javaslatát és ilyen értelemben felir a miniszterhez.

Hogy lehetne megindítani a magánépitkezést

Az épitőmesterek a kincstári haszonrészesedésből az épitkezésekre kölcsönalapot akarnak

Budapest, aug. 13. Érdekes tervet terjesztett az épitőmesterek küldöttsége a pénzügyminiszter elé a magánépitkezések fellendítése érdekében.

A küldöttség szónoka tolmácsolta az érdekeltségeknek azt a kivánságát, hogy a kincstári házhaszonrészesedés intézményét ne szüntessék meg, hanem azt továbbra is tartsák fenn és *a házhaszonrészesedés összegét egy kölcsön alapra forditsák, amelyből a magánépitkezéseket finanszirozza a kormány.*

Az épitőmesterek elgondolása szerint ugy kellene megoldani a kérdést, hogy a jövőben *az épittetők saját tőkéjükből 30—40 százalékot forditanának az épitkezésre, a többit pedig a kormány adná kölcsönképen a kincstári haszonrészesedésből begyült összegből.*

Bud pénzügyminiszter megigérte, hogy meggondolás tárgyává teszi ezt a tervet.

Végül még azt a kérést adták elő az épitőmesterek, hogy az adókedvezményeket terjessze ki a kormány a lakások átalakitására is.

A párisi gyorsvonat Amien mellett kisiklott

Tiz halott, ötven sebosült — Briand külügyminiszter véletlenül menekült meg a vasuti szerencsétlenségtől

Páris, aug. 13. A boulogne—párisi gyorsvonat Amien mellett kisiklott Tiz vagon egymásba furódott. *A szerencsétlenül járt utasok közül 10 meghalt és több mint 50 sulyosan megsebesült.*

Közvetlenül a szerencsétlenség megtörténte után arra robogott egy gyorsvonat, amely csak a romhalmaz előtt száz méterrel tudott megállni. Ezen a gyorsvonaton utazott Briand külügyminiszter is, aki tehát csak egy véletlenből kifolyólag menekült meg a vasuti szerencsétlenségtől.

A Londonból hazatérő külügyminiszter a szerencsétlenség következtében csak nagy késéssel érkezett vissza Párisba.

A város nem akar pénzt adni a villamos vasutnak az Egyetem bejáratáig való kibövitéséhez

Nemrégiben vezették ki a nagyerdei megállótól az egyetem sarkáig a villanyos vasutat. Felmerült utána az a terv is, hogy az egyetem bejáratáig járjon be a villanyos. A Hév. erre hajlandó is volt és felterjesztette az ügyet a miniszterhez, aki jóváhagyta a tervet és megállapitotta az épitési költségeket is.

A Hév. annak idején 12,367 arany koronában kontemplálta a költséget, viszont a műszaki ügyosztály csak 9463 aranykoronát számitott ki. Ezzel szemben a miniszterium 17,000 korona épitési költséget szavazott meg, ami természetesen a város terheit szaporitja.

A városi tanács tegnap tartott ülésén kimondta, hogy ehhez nem járul hozzá. Vásáry polgármesterhelyettes pedig azt a javaslatot tette, hogy *ne is épitsék ki a vágányt* a bejáratig, mert az óriási terhet nem lehet a város terhére iratni. — Azt is javasolta, hogy vegyék le napirendről a kérdést és adják ki a műszaki ügyosztálynak, hogy a két költségvetést, mely óriási eltérést mutat, hasonlitsa össze a miniszterium által megadott költségvetés adataival és aztán a hétfői tanácsülésen tegyen erről jelentést. — A Hév-nek pedig tudomására hozzák, hogy a tanács nem veszi tudomásul az épitkezést, amig ezt a kérdést el nem intézik.

Tegnap kezdődött a debreceni országos tiszti tenniszverseny.

A versenyen több fővárosi versenyző és a vidék legjobbjai vesznek részt. — Folynak a selejtező persenyek

Tegnap délelőtt kezdődött a debreceni Katonatiszti Tenniszkör által rendezett országos tenniszverseny a nagyerdői katonatiszti tenniszpályán. A versenyekben, amelyek Debrecen és Tiszántul bajnokságáért folynak, több fővárosi tenniszjátékos és a vidék legjobbjai indulnak, ezenkivül a megszállt Arad is képviselteti magát. A Debrecen és a Tiszántul bajnokságáért külön-külön kiirt férfi egyes, női egyes, vegyes páros és férfi páros bajnokságra több, mint 200 versenyző nevezett be.

A nagyszabásu tenniszverseny tegnapi megnyitója, amelyen a debreceni uri közönség szép számmal jelent meg, a következő eredményeket hozta:

Férfi egyes: Párducz Géza (Alag) László (Arad) É.kp' 7890 G DN 2 —Balogh Ferenc 6:3, 4:6, 9:7. Dörner László (Arad)—Balla Sándor (Kaposvár) 6:3, 6:3. Báró Vay Miklós (Tiszalök)—Hummel Sándor (Alag) 6:4, 9:2. Drezner Iván (Debrecen)—Gaissner Gyula (Nyiregyháza) 6:2, ,:3. Németh György (Miskolc)—Ráth István (MAC) 6:4, 7:5. Markó Dezső (Debrecen)—Nyiri István (Berettyóujfalu) 6:1, 6:1. Miklós Béla (Debrecen)—Gaiszner Gyula 6:3, 6:1.

Női egyes: Fényes Pálné (Berettyóujfalu—Gaál Sári (Diósgyőr) 7:5, 6:2. Dömötör Klári—Létay Annus 6:1, 6:1.

Férfi páros: Németh—Miklós pár (Győr) Balogh—Simon pár ellen 6:4, 6:1 arányban. A Drezner—Wörner pár Balla—Mayer pár ellen győz 6:4, 6:1 arányban.

A mérkőzéseket holnap folytatják.

Ma befejeződnek a mesterjelölt elődöntő mérkőzések

Dr. Nagy Géza kikapott Havasitól — Dr. Nagy még így is egyforma pontszámmal halad Vukovichhal az élén — A nemzetközi sakktorna negyedik napja

A nemzetközi sakktorna negyedik napja ismét érdekes meglepetéseket hozott, amennyiben az eddig veretlen dr. Nagy Géza kikapott Havasi mestertől, a fiatal horvát Vukovich mester pedig szép játékkal legyőzte dr. Asztalost s igy három nyert játszmával és egyenlő pontszámmal, együtt halad a torna élén dr. Nagy Gézával. Értékes remit ért el a fiatal magyar mester, Steiner, Grünfelddel, a bécsi nagymesterrel szemben, mig Mattison, az olimpiai győztes, a német dr. Seitz mester felett aratott győzelmet.

A mesterképző elődöntőnek tegnap folyt le az utolsóelőtti fordulója. Ma lesz az utolsó forduló s a zsüri péntek este dönt afelett, hogy kik vehetnek részt a döntőben. A debreceniek közül előreláthatólag csak ketten jutnak be a döntőbe: Kulcsár Kálmán, aki 2 és fél pontot szerzett eddig és Weinstock, aki egy másik csoportban ugyancsak 2 és fél pontra tett szert.

A tegnapi nap folyamán Van Veld kilépett a versenyzők közül, mert hirtelen történt családi gyász hazaszólitotta.

A negyedik versenynap eredményeiről tudósitónk az alábbiakban számol be.

A mestertorna negyedik fordulójának eredménye.

A párisi olimpiai bajnok, Mattison, erős küzdelemben győz dr. Seitz ellen. Mattison gyalog előnyt szerez végjátékban, mire Seitz az 56-ik lépés után a játszmát feladja.

Hosszu és szivós küzdelem után remivel végződött a Grünfeld—Steiner játszma. Steiner mindent megpróbál, hogy nyerjen, de ez nem sikerül. Grünfeld már délelőtt remit kinál fel, Steiner azonban nem fogadja el, mert győzni szeretne. Végre is belátja, hogy ez nem sikerül és a remibe belenyugszik.

Remivel végződött a Przepiorka—Prokes játszma is. Leegyszerüsitett állásban egyikük sem tudott győzni.

Finom játékkal győzött a fiatal horvát Vukovics mester dr. Asztalos ellen. A játék elején Asztalos dr. volt előnyben, Vukovich azonban gyalog előnyre tett szert és rendkivül gondos játék után megnyeri a játszmát.

Rövid játék után remivel végződött a dr. Vajda—Johner játszma. A megnyitás után vezért cserélnek és a 20-ik lépésnél remire feladják.

Egyszerü, sima játék után ugyan csak remivel végződött a Kmoch—dr. Tartakower játszma is.

A dr. Nagy—Havasi mérkőzésben Havasi győzött. Dr. Nagy megnyitás után hátrányos helyzetbe kerül. Havasi a vezérszárnyon gyalogokkal előre nyomul, mire dr. Nagy erősen szorult helyzetbe kerül. Havasi ujabb gyalog támadást kezd, amit dr. Nagy nem tud áttörni. Havasi fokozza a nyomást, mire dr. Nagy a 46-ik lépés után a játszmát feladja.

A játszma lefolyása a következő: *Világos:* Havasi Kornél. *Sötét:* Dr. Nagy Géza.

1. d2—d4, d7—d5. 2. c2—c4, c7—c6. 3. c4×d5, c6×d5. 4. Hb1—c3, Hg8—f6. 5. Hg1—f3, Hg8—e6. 6. Fc1—g5, Hf6—e4. 7. Fg5—f4. e7—e6 8. e2—e3, Ff8—b4. 9. Vb1—d3, Vd8—b6. 10. Ba1—c1, Fb4×c3. 11. d2×c3, Vb6×b3. 12. a2—b3. Ke8—e7. 13. Hf3—d2, He4—d6. 14. Ff1—d3, f7—h6. 15. h2—h4. Fc8—d7. 16. f2—f3. f7—f6. 17. Ke1—f2. e6—e5. 18. Fe4—h2. Fd7—f5. 19. e3—e4. d5×e4. 20. f3×e4, Ff5—g6. 21. d4—d5. Hc6—h8. 22. c3—c4. a7—a6. 23. b3—b4, Ba8—d8. 24. Kf2—e3, Fg6—e8. 25. Bh1—f1, Hb8—d7, 26. c4—c5, Hd6—b5. 27. Hd2—c5, Ba8—a7. 28. Fd3—e2, Fe8—f7. 29. g2—g4, Hb5—d4. 30. Fe2—d3. Bd8—h8. 31. Hc4—a5. Hd7—b8. 31. Hc4—a5, Ff7—e8. 33. Ke3—d3, Fe8—d7. 34. Fh2—g1, Fd7×g4, 35. Fg1×d4., e5×d4. 36. Kd3×d4, Bh8—d8. 37. Bc1—e1, Hb8—d7. 38. d5—d6+, Ke7—e8. 39. Fc4—d5. Hc6—e5. 40. Ha5×b7, Bd8—b8. 41. c5—c6, Ba7×b7. 42. c6—b7, Ke8—d7 43. Be1—a1, Fg4—e2. 44. Bf1—c1, Fe2—b5. 45. Bc1—c7+ K×d6. 46. Bc7—c8, He5—d7. Sötét feladja.

A mestertorna negyedik fordulóján a pnotszám a következő: Dr. Nagy és Vukovich 3—3 pont, Johner, Havasi, Kmoch 2 és fél pont. Mattison 2 pont, dr. Vajda, Prokes, Grünfeld, Steiner, dr. Tartakower egy és fél pont. Dr. Seitz 1 pont. — Dr. Asztalos és Przepiorka fél-fél pont.

A mesterjelölt versenyben a debreceniek közül tegnap egyedül csak Weinstock nyert Szijjártó ellen, — mig Kulcsár (Debrecen) remit ért el Hajdu ellen. A többiek elvesztették a játszmát.

Holnap a mestertorna ötödik fordulójában a következő párok mérkőznek: 1. Vukovich—Kmoch. 2. Johner—dr. Asztalos. 3. Dr. Nagy—dr. Vajda. 4. Prokes—Havasi. 5. dr. Seitz—Przepiorka. 6. Grünfeld—Mattison. 7. dr. Tartakower—Steiner.

A nagyszabásu nemzetközi torna pompás rendezésben folyik. A kitünő rendezőség dr. *Hüttl* Tivadar egyetemi tanár, a debreceni Sakk Kör elnökének vezetése mellett mindent elkövet, hogy a rendezés ellen semmi kifogás ne eshessék s e törekvésük sikerült is, mert a verseny résztvevői a legteljesebb megelégedésüknek adtak kifejezést. A Magyar Sakkszövetség a torna vezetésére Havasi Arturt, a nagyhirü s gazdag tapasztalatu versenyvezetőt és Tóth Lászlót, a Sakk Ujság szerkesztőjét küldte ki, aki agilis munkájával nagy segitségére van a helyi sajtónak is.

Ausztria állatbehozatali tilalmat rendelt el

Budapest, aug. 13. Nemcsak közgazdasági, de politikai körökben is feltünést keltett az osztrák kormánynak az a rendelete, amely szerint augusztus elsején állatbehozatali tilalmat rendelt el Magyarországgal szemben. Az osztrák kormány ezt a rendelkezését, amely Ausztria hivatalos lapjában csak augusztus 7-ikén látott napvilágot, azzal indokolja, hogy az egyre sürübben fellépő száj- és körömfájás miatt kénytelen megtiltani az állat behozatalt.

Tegnap utaztak el Sopronba a debreceni dalárdák

Tegnap este indult el Debrecenből a város két legelőkelőbb dalárdája: a debreceni Iparos Dalkör és a Városi Dalkör, a soproni országos dalosversenyre. Elindulásuk teljes ünnepi keretek között történt meg. Debrecenben csatlakozott a dalárdákhoz a Hajdunánási Városi Dalegylet mintegy 62 főből álló csapata és a Hajduböszörményi Törekvés Dalkör 46 főből álló csoportja. Ezek a dalárdák tegnap délután érkeztek meg Debrecenbe. Itt a nánásiak ismerőseiket keresték fel, mig a Hajduböszörményi Törekvés Dalkört a vonat indulásáig a MÁV Egyetértés Dal- és Zeneegylet látta vendégül a MÁV gépjavitó mühely telepen.

A dalárdisták az esti tiz órás személyvonattal indultak el. Gyülekezőjük zászlóik alatt este fél 10 órakor volt a MÁV pályaudvaron, hol Balázs Károly kormány főtanácsos — MÁV üzletvezető — kiváló, körültekintő rendelkezése folytán, a négy dalárda részére négy nagy külön személykocsi csatoltatott a személyvonat szerelvényéhez.

A pályaudvar képe tegnap rendkivül mozgalmas volt. A sok utas mellett a sok-sok dalárdista s azok még több hozzátartozói valóságos módon benépesitették a perront. — Kilenc óra után megjelent Lutter főfelügyelő, a vontatási osztály főnöke, továbbá Homonnay állomásfőnök, akik csoportokba állitották Jeney ellenőrrel a dalárdákat s ezután beszállittatták őket a részükre rezervált kocsikba.

Tiz óra előtt pár perccel futott be a budapesti személyvonat, mely szerelvény 13. és 14. kocsijában foglalt helyet a Nyiregyházai Dalegylet 40 müködő tagja, dr Vietorisz elnök vezetése alatt, továbbá a 30 tagból álló kisérete, közöttük két nyiregyházai ujságiró, majd a Nyiregyházai Tisztviselői Dalkör 36 müködő tagja, élén Forisz Béla elnökkel és a 20 főből álló kiséret, közöttük egy nyiregyházai ujságiró. Majd a 15. kocsiban az Ujfehértói Első Daltestület 34 tagja, Bartos László elnökkel az élén.

Ezek után a kocsik után csatolták a négy kocsit, melyben Debrecen két dalos egyesülete, továbbá Hajdunánás és Hajduböszörmény dalosai foglaltak helyet.

A Városi Dalegylet kocsija ajtajában — közvetlen a vonat indulás előtt — megjelent dr Vásáry István polgármesterhelyettes, dr Vass Károly tanácsnok és P. Nagy Zoltán, a Városi Zenede igazgatója. — Majd a debreceni dalárdákhoz Vásáry stván dr lelkes beszédet mondott, mely után a vonat lasan elindult, — magukkal vive sok-sok lelkes dalos szivet.

A dalárdisták ma délután érkeznek meg Sopronba, ahol szombaton az Iparos Dalkör, vasárnap pedig a Városi Dalegylet fog versenyezni.

Vita a tanácsban az iparostanonciskolai tanerők körül

Betöltik Liptay Sándor helyét

Az iparos tanonciskola felügyelőbizottsága szerdán délután tartott ülésében foglalkozott Liptay Sándor halálával megüresedett állás betöltésének kérdésével. A felügyelőbizotság arra kapott megbizást, hogy a pályázati hirdetményt készitse el, terjessze be a tanácshoz és azután tegyen javaslatot a pályázat kiirására vonatkozólag.

A felügyelő bizottság beterjesztette a városi tanácshoz a pályázati hirdetményt, melyet Csürös, közmüvelődési tanácsnok referált a tegnapi tanácsülésen. A pályázat aug. 30-án jár le és a vonatkozó miniszteri rendelet értelmében az állást elnyerő tanerő ugyanolyan fizetést kap, mint az ugyanolyan beosztásban levő állami tanerő.

A kérdésnek ennél a pontjánál vita fejlődött ki a tanácsban. Vásáry főjegyző megjegyezte, hogy a miniszteri rendelet csak arra a részre vonatkozik, amely a fizetésből az állampénztárt terheli. Az illető tanerők fizetését mindig ugy állapitják meg, ahogy az kedvezőbb. Ha az állami szabályok a kedvezőbbek, akkor azt veszik irányadónak, ha pedig a városi szabályrendelet előnyösebb, akkor azt veszik alapul. Ennek az állapotnak véget kell vetni.

Vásáry polgármesterhelyettes álláspontjával szemben Csürös tanácsnok azt vitatta, hogy a miniszteri rendelet ugyanolyan fizetést állapit meg, mint az állami tanerőknek.

Vásáry polgármesterhelyettes hangsulyozza, hogy a miniszteri rendelet csak a fizetés kiegészitésére vonatkozhatik.

Végül is a tanács ugy határoz, hogy az ügyet kiadja a számvevőségnek azzal, hogy a szabályrendelet értelmében tanonciskolai tanerőt megillető fizetést illesszen be s ennek megfelelően dolgozza át a pályázati hirdetményt.

Szent István napon féláru jegyet Budapestre utazni.

Budapest, augusztus 13. A MÁV igazgatóságától nyert értesülésünk szerint Szent István napja alkalmából az államvasutak, valamint a kezelése alatt álló helyi érdekü vasutak valamennyi állomásáról az 1—30 kilométeres környékü forgalom kivételével a Budapestre utazók részére személyvonatokon 50 százalékos féláru mérsékléssel. 4 napig érvényes menettérti jegyeket adnak ki. A menettérti jegyek csak is augusztus 18—20 napján, a legutóbbi napon azonban legkésőbb a menetrend szerint délelőtt 9 órakor Budapestre érkező vonathoz adnak ki oly módon, hogy a kiadás napja első napnak számit és érvényessége a negyedik napon éjfélkor jár le. — Ezek szerint a visszautazás legkorábban augusztus 20-án történhet; korábbi visszatérés esetén a jegyek érvénytelenek. Az ut megszakitása sem menet, sem jövet nincs megengedve. Gyermekeknek külön kedvezményt nem adnak. Gyorsvonatokra a fenti kedvezmény nem érvényes.

Hirdetmény.

Alulirott intézetek közlik, hogy **folyó évi augusztus 15-étől** további intézkedésig betétkönyvön vagy csekkszámlán elhelyezett összegek után a következő kamatlételeket állapitották meg:

Le nem kötött betétekre a Magyar Nemzeti Bank váltóleszámitolási kamatlábával azonos tétel jelenleg 9% (kilenc)

1 havi lekötés mellett bankráta + 1% (egy) „ 10% (tiz)

2 „ „ „ „ + 2% (kettő) „ 11% (tizenegy)

3 „ „ „ „ + 3% (három) „ 12% (tizenkettő)

A betétkamatadót az intézetek sajátjukból fizetik.

Debrecen, 1925. augusztus 14.

Alföldi Takarékpénztár
Általános Forgalmi Bank
Debreczeni Első Takarékpénztár
Debreceni Hitelbank
Angol-Magyar Bank helyi fiókja
Belvárosi Takarékpénztár helyi fiókja
Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár helyi fiókja
Nemzeti Hitelintézet helyi fiókja.

Héttagu családjával 4 hónap óta hajléktalan Fodor Károly debreceni háztulajdonos, a kormányzó egykori tisztiszolgája

A Homokkerti Vécsey-utcában egy tetőnélküli oduban huzódik meg május óta áldott állapotban levő feleségével és öt gyermekével — Nem tud a saját házába beköltözni

Negyven év körüli egyszerü ruhába öltözött asszony állitott be tegnap délután szerkesztőségünkbe, pöttömnyi kislányt vezetett az egyik kezével, a másikban egy tarka zsebkendő volt, miből gyürött okmányokat teregetett iróasztalunkra s mikor szemügyre vettük az aszonyt, minden póz nélkül való szemérmetességgel maga elé tolta a gyereket, ugyanis Foda Károlyné előrehaladott *áldott állapotban van.*

Elmondta, hogy Fodor Károly 44 éves vincelléri alkalmazottnak a felesége, *5 apró gyermekük van* s ez év április 25-én a Homokkert gróf Vécsey-utca 16. szám alól a háziur, *Kiss Iván, minden birói végzés nélkül kilakoltatta őket viharos időben az utcára, ahol a butorok tönkre ment s ahonnan jószivü emberek befogadták őket* az ugyancsak a gróf Vécsey-utca 7. szám alatt levő ház udvarába, később megsajnálván őket, a ház végső részében félig felépitett szobafélébe engedték be őket, *melynek nincs teteje s igy esős időben valóságos tócsában fetrengenek az apróságok.* Április 25-ike óta laknak ebben a még odunak sem nevezhető lyukban, *a gyermekek betegek,* napról-napra soványodnak, gyengülnek s ámbár nekik saját házuk is van a József-telepi Nagy József-utca 27. szám alatt, nem tudnak bejutni a saját házukba. Végig járták az összes végigjárható birósági és lakáshivatali kálváriákat, azonban hasztalan s most azelőtt a szomoru helyzet előtt állanak, hogy jelenlegi házigazdájuk egyrészt megunván a 4 hónapi vendég látást, másrészt száraz idő lévén, még a nedves idő beállta előtt be akarja fejeztetni a ház félig kész részének épitkezését, felszólitotta őket, hogy *legkésőbb augusztus 17-éig hagyják el a lakhatatlan förtelmes odut.* Igy tehát augusztus 17-től a 7 tagból álló Fodor-család, ha addig sürgős intézkedés nem történik, *eddigi háromnegyed részt a szabadég alatt levő lakásából ismét az utcára kerül* a bürokrácia szent nevében, holott a családnak 25 éve saját háza van.

Ahol a Fodor-család lakik

Még egy kis község elöljárósága sem merne egy idegent egy, a Vécsey-uteához hasonló utcába vezetni. Rettenetes fészke lehet a sárnak ez az utca, a házai düledeznek s a mindenféle irányban busuló keritések aljában vigan zöldel a méteres bodza, meg egyéb burján. Nem tulzás, de a Vécsey-utcában csak az ötödik megszóllitott embertől tudtuk meg, hogy hol van a 7-ik szám, azt is csak ugy, hogy a Fodorék nevét emlitettük.

A szóbanforgó ház keritésén nyoma sincs a számjelzésnek, maga a ház tiszántartott és cserépfedelü, a Fodorék természetesen nem itt laknak, hanem a ház félig kész részében. Az odu, mert csak ennek lehet nevezni, kivülről ugyan meszelt, belül azonban egymásra rakott vályogkockák láthatók, tetején bekandikál az ég s ebben a vályogfalas, földpádimentumu, alig 2 méter széles és hosszu lyukban 7 ember lakik háromnegyedrészt a szabad ég alatt. Szegény és szerencsétlen Fodor Károlyné épen krumplit hámozott, 2 ágy volt a „helyiségben", telve apró gyermekekkel, egytőlegyig szép paraszti gyerekek, azonban emögött a szépség mögött ott kisért a tüdővész réme.

Megkértük Fodor Károlynét, mi előtt áttérne *az ő nagybajuk elpanaszolására,* régi — boldogabb — napjaikról, hogyan került össze a férjével, volt-e az a háboruban stb. *Ekkor derül ki, hogy Fodor Károly tengerészkedése alatt Horthy Miklós kormányzónak, az osztrák-magyar flotta egykori főparancsnokának „Novara" nevü zászóshajóján teljesitett szolgálatot s mielőtt káplár lett volna, a kormányzó egyik dinerje volt.*

— 1908-ban esküdtünk meg az urammal, ő most 44 éves, én 34 vagyok — legalább 40-nek látszik —, az uram 1909-ben bevonult a haditengerészethez. — Részt vett a boxerek elleni dologban is. — 1913-ban rövid időre haza jött, 1914-ben megint behivták s egész 1918 novemberéig a Novarán teljesitett szolgálatot a *„főtekintetes Horthy kormányzó ur"* hajóján, itt az egyik pucerje volt jóideig a kormányzó urnak, de aztán megcsinálták káplárnak, kitüntetése is van három darab, — ott volt „Otrántónál" — mikor vége lett a háborunak, haza jött s beállt vincellérségi alkalmazottnak. Közben születtek a gyerekek, öt lányom van, a legkisebb 3 éves, a legnagyobb 13. A férjem a Balla nagyságos urnál volt 1922-ig, innen jött Kiss István urhoz a Vécsey-utcába. Itt laktunk s itt dolgozott a férjem. Az uram mindig egy évre köti meg a szerződését, Kiss István urral ki is jöttünk szépen 1925 januárjáig, de mikor eljött az ujév napja s ment a férjem az urhoz, hogy kösse meg vele a szerződést, azt mondja neki az ur, hogy rendben van Fodor, megkötöm magával a szerződést, de ebbe a szerződésbe belevesszük azt is, hogy a maga két legidősebb leánya is köteles a feleségemnek a ház körül segiteni, komenciót és pénzt azonban csak annyit adok, mint a tavaly. *Ebbe nem ment bele az uram, mert a két legnagyobb cselédemnek elég dolga van a mi kis pulyáink körül. Ettől a perctől kezdve nem hagyott bennüket nyugton Kiss István ur, azt mondta, vagy irjuk alá ugy a szerződést, ahogy ő követeli, vagy kilakoltat. Az uram nem irta alá a szerződést.*

Kilakoltatják Fodorékat az utcára

Ez a herce-hurca tartott egészen egészen április 25-éig. A férjem ezalatt dolgozott ugy, mint rendesen, de a szerződést ugy, ahogy az ur kivánta, nem akarta aláirni, április 25-én — esős nap volt épen — megjelent egy hajdu s négy napszámosféle ember *és se szó, se beszéd, kihurcolták a butoraimat az utcára, hiába rimánkodtam, hiába mondtam, hogy nem lehet az, hogy mikor nincs itthon a férjem, akkor tegyék ki az egész családot az utcára a viharba. Hiába könyörögtem Kisséknek, ott kellett hálnom, közben hazajött férjemmel éjszaka az esőben 5 gyermekemmel az utcán.* Azok az emberek, akik kilakoltattak, a kezembe nyomtak egy cédulát, ami szerint nekünk ki lett utalva egy lakás a régi helyett. Igen ám, csak amikor másnap elmentünk a lakáshivatalba s megkérdeztük, milyen uton-módon mehetünk be ezzel a cédulával az uj lakásba, *elvették tőlem a cédulát s azt mondták, nem érvényes s egyelőre nem tudnak segiteni, azt is mondták, hogy a mi kilakoltatásunk nem volt jogos, de a cédulát, amit elvettek, nem adták vissza s a lakásba, ahonnan kidobtak, nem mehettünk vissza, mert oda, abban a minutomban, hogy kidobtak, beköltözött az uj vincellér.* Ha nem lettek volna ezek a jószivü emberek, Borsos Lajosék, ahol most lakunk, akkor nem tudom mi lett volna velünk.

A bürokrácia ólomkerekei megindulnak

Itt most mi vesszük át a szót a szegény és szerencsétlen, meg lelketlenül becsapott Fodor Károlynétól, hogy belevilágitsunk ama kulisszák mögé, melyek nem mindig kellemes dolgokat takargatnak.

Fodor Károlyék tehát, akiket Kiss István nem tudni milyen végzés alapján az utcára dobatott, a jószivü Borsos Lajosék kegyelméből a mostani oduhoz jutottak, természetes, hogy mindent elkövettek, hogy lakáshoz juthassanak, megkezdték a Canossa-járást hivatalról-hivatalra, hogy saját házukba juthassanak, mely a József-telep Nagy József-utca 27. szám alatt van. Ebben a házban évek óta — mivel Fodoréknak annak idején nem volt a lakásra szükségük — egy Pipó Sándor nevezetü dohánygyári munkás lakik a családjával. Mikor Fodorék az utcára kerültek, s onnan a förtelmes lyukba, legalább butorokat megmentendő, házuk padlásán akarták elhelyezni azt, *de Pipó, az albérlő nem engedte meg a háztulajdonosnak, hogy butorait a saját háza padlásán elhelyezhesse. Azt mondta, hogy még egy seprüt sem enged behozni s aki ilyesmit merészel, annak igy meg ugy megmutatja.*

Természetes, hogy Fodorék jogaik tudatában hivatalról-hivatalra jártak, a nagy kálváriajárásnak végső eredménye az alábbi cédula lett:

2665—1925 L. szám.

Debreceni állami lakáshivaltól.

LAKASIGAZOLVÁNY.

Miután a lakásigazolvány kiadásáért járó illeték befizetése megtörtént, a kerületi lakásügyi Miniszteri Biztos Ur 458—25 Lmb. sz. határozata alapján feljogositom Fodor Károlyt, hogy az Eötvös István tulajdonát képező IV. ker. Szív-utca 3. számu házban egy szoba és konyhából álló lakást a lakásrendelet szerint követelhető bér mellett min bérlő 1925 május hó 16-án elfoglalja.

Debrecen, 1925. május hó 15-én.

Olvashatatlan aláirás.

Azonban a föntebbi igazolványnak semmi foganatja nem lett, mennyiben az illető háztulajdonos bizonyitotta, hogy a lakásra saját magának szüksége van.

Fodor Károly erre a következő igen jellemző keresettel fordult a debreceni járásbirósághoz:

Tek. m. kir. Járásbiróságnak.

Helyben.

Alulirott azon kérelemmel fordulok a tek. Cimhez, hogy 1925. évi április hó 25-ig Kiss István gróf Vécsey-utca 16. alatt levő szőllőjében laktam, mint vincellér s ekkor a bérre vonatkozólag nem tudtam a nevezettel megegyezni, mikor is engem feleségemmel s 5 apró gyermekemmel Kiss ur a vincellérlakásból kilakoltatott s igy jelenleg a Vécsey-utca 7. szám alatt Gyökös Mihály udvarán kint huzódtam meg családommal és holmimmal, mely hely csak épen arra jó, hogy nem kint az utcán vagyunk. Azóta mindennap járunk lakáshivatalt, de lakáshoz nem juttat, amit a csatol 2 darab ügydarabbal is tudok bizonyitani.

Fentiekből kifolyólag azon kérelemmel járulok a tek. kir. Járásbirósághoz, hogy a Nagy József-telep, Nagy József-utca 27. szám alatti saját házam van, egy szoba és konyhából álló lakás, mely lakásban Pipó Sándor lakik feleségével és három gyermekével. Ezen saját tulajdonomat képező házba való beköltözésemet kérem, legalább az udvarra addig is, mig Pipó Sándornak a lakáshivatal másik lakást fog kiutalni, hogy ha már az udvaron kell is laknom, legalább a magam udvarán lakném.

Annál is inkább, mivel a törvényes feleségem jelenleg is boldogállapotban van, kinek a lebetegedése 8—10 hét mulva be fog következni s ilyen állapotban feleségem az udvaron nem fekhetik. — Kérésemet felujitva maradok a tek. Járásbiróságnak

Debrecen, 1925 május hó 16-án.

Aláirva Fodor és két tanu által.

A jársbiróság tekintettel az ügy sürgősségére, május 28-án tartotta meg ebben az ügyben a tárgyalást, melynek eredményeként a járásbiróság a Lakáshivatallal egyértelmüleg kötelezte Pipó Sándort, hogy költözzön ki Fodorék házából utca 5. sz. a. levő lakást. Fodorék s foglalj el a neki kiutalt Legányi-utca 5. sz. a. levő lakást. Fodorék fellélegzettek s odavoltak az örömtől, ez azonban korai volt, mert most kezdődött csak igazi kálváriájuk. *Ugyanis Pipó elment egy ügyvédhez, azzal együtt pedig a Legányi-utcai ház tulajdonosához, hol nem tudni mit tárgyaltak, elég az hozzá, hogy a ház tulajdonosa bizonyitgatni kezdte, hogy a Pipónak kiutalt lakásra neki szüksége van s igy azt Pipó nem foglalhatja el. Hiába volt Fodorék kezében szabályszerü végzés, nem költözhettek be mindmáig saját házukba.*

Az augusztusi zivatarok, az előadó ur és más egyebek

Az augusztusi zivatarok külön fejezetét képezik a kálváriátjáró Fodor-családnak, akik majdnem szabad ég alatt kellett, hogy átéljék a juliusi és az augusztusi borzalmas zivatarokat. Tessék elképzelni egy előrehaladott, áldottállapotban levő anyát öt gyermekével egy menyezet és tetőzetnélküli oduban, amikor ugy ömlik be a viz, mintha dézsából öntenék s a halálrarémült gyermekek hármasával egy ágyban épen csak a „szoba" te tejére kell, hogy nézzenek, ha a villámok cikázását akarják látni. Tessék elképzelni, mit érzett s érez ez az anya, mikor ilyen zivataros éjszakák után elment s elnegy könyörögni a lakáshivatalba, ahol mindmáig *Nagy Sándor* előadó ur — ujjait a mellényujjvágásába mélyesztve — ilyen szavakkal vigasztalja a szerencsétlen asszonyt:

— Mit jön maga folyton a nyakamra, egész bátran járhat ide még négy hónapig, ha ugyan addig el nem unja.

Gyönyörüen stilizát mondat ez az előadó ur szájából, csakhogy vannak még magasabb fórumok is Magyarországon, akik minden bizonnyal nem előadói finomsággal megkonstruált mondatokkal fogják elintézni a bürokrácia útvesztőibe tévedt Fodor-családot.

Most az a helyzet, hogy Borsos Lajosék megakarják kezdeni a félbemaradt rész — ahol most Fodorék meghuzódnak — felépitését s igy Fodor Károly legkésőbb aug. 18-áig el kell hagyni mostani förtelmes odujukat, hogy ismét az utcára kerüljenek. *A szerencsétlen család elhatározta,* hogyha a legközelebbi jövőben nem hallgatják meg s nem orvosolják jogos kivánalmukat, akkor a kormányzó kabinetirodájához forduljon panaszukkal. És itt minden valószinüség szerint meg fogják hallgatni a kormányzó egykori hü matrózának kérelmét.

Erényi Géza.

Hirek

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban tegnap este zivataros jelenségek mutatkoztak, esőt azonban csak Egerből jelentettek. A meleg ugy látszik tegnap érte el legmagasabb fokát. Számos helyen 30 C fok felé emelkedett, ma reggel azonban a hőmérséklet néhány fokkal lanyhább a tegnapinál.

Jóslat: Tulnyomóan száraz idő várható, lényegtelen hőváltozással.

Az országos főkapitány levele vitéz Katona, debreceni detektivfelügyelőhöz,

Mint köztudomásu, a legutóbbi vitézzé avatások alkalmával *Katona* István detektiv csoportvezetőt is vitézzé avatták. Vitéz Katona István a debreceni rendőrségnek egyik legjelesebb detektivje. Eddig is a legkomplikáltabb bünügyekben nyomozott és pedig jó eredménnyel.

Most vitéz Katona István detektiv csoportvezetőt ujabb elismerés érte. Az országos főkapitány: Nádossy Imre, a következő levelet küldötte a detektivhez, vitézzé avatása alkalmából:

Tekintetes és nemzetes vitéz Katona István detektiv felügyelő urnak

Debrecen.

Kedves vitéz Fiam!

Vitézzé történt avatásod, melynél magam is részt vettem, nagy örömmel és büszkeséggel töltött el s ebből az alkalomból igaz magyar szivvel és szeretettel üdvözöllek és köszöntelek.

Az a jelvény azonban, mely ma már melledet ékesiti s mely arról tanuskodik, hogy a legnagyobb veszélyben is kitartottál hiven a kötelességteljesités zászlaja mellett, nemcsak a multnak dicsőségét jelenti, hanem vezéresillagod kell, hogy legyen a jövőben is.

A magyar királyi állami rendőrség büszke Reád, de sokat is vár Tőled, hisz arra lettél kiválasztva, hogy izmaid minden lüktetésével Hazád és fajod boldogulását különösképpen szolgáljad.

Hiszem és meg vagyok róla győződve, hogy amint első voltál a csatákban, ugy most, hogy a Haza munkádat, az önmegtagadás verejtékét kivánja Tőled, mindenkor első helyen fogsz állani a hivatásodból folyó kötelességteljesités mezején is s a magyar királyi állami rendőrségnek is azza a hüséggel és odaadással fogsz szolgálni, amelynek jualmaképen ma a vitéz nevet büszkén viselheted.

Isten áldjon és vezéreljen vitéz Fiam azon az uton, amelyen haladni szent fogadalmat tettél.

Büszkén szorit veled, vitéz Fiam gondolatban kezet szerető elöljáród

Nádossy, orsz. főkapitány.

A levelet hivatalosan küldték s annak tartalmáról vitéz Katona István detektiv csoportvezető kihallgatáson referált tegnap a bünügyi osztály főnökének.

— *39-es bajtársi összejövetel.* A volt 39-es bajtársak a közeledő szoborleleplezési ünnepség programmjának és teendőinek megbeszélése céljából f. hó 16-án délelőtt 10 órakor a vármegyeház dísztermében összejövetelt tartanak, melyen ugy a helybeli, mint a vidéki bajtársak teljes számu megjelenését kéri a 39-es emlékmű bizottság.

Kávéházban, vendéglőben, fodrásznál követelje mindég a Debreczent.

Az Alsó-Szabolcs Hajdu-vidéki Református Egyházmegyei Tanító-egyesület közgyülése

A Városi és Egyházkerületi Nyomdavállalat megtekintése

Az Alsó-Szabolcs-Hajdu-Vidéki Református Egyházmegyei Tanitó Egyesület közgyülését folyó évi augusztus hó 27-én délelőtt 8 órára Debrecenbe, a vármegye disztermébe hivta össze. Tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári, pénztári és bizotsági jelentések. — Ez utóbbi kapcsán a gyámintézet és a segélyző egyesüle ügyében döntés. 3. Az állami uj tanterv ismertetése, — vonatkozással az egyházkerületi tantervre. Előadó Ráthonyi Lajos, állami iskolai igazgató. 4 Elnök választás.

Az egyesület elnöksége küldöttségileg kereste fel a Városi és egyházkerületi könyvnyomdavállalat vezetőségét s azon óhajának adott kifejezést, hogy a gyülés alkalmából, a reformátusság ez ősrégi vállalkozását, amely évszázadokon keresztül erős bástyája volt a reformáció esméjének, testületileg kivánja megtekinteni, hogy személyesen győződjön meg annak modern, a technika minden vivmányaival felszerelt berendezéseiről. A tanitótestület megállapitott program szerint, augusztus 27-én d. e. fél 11 órakor indul a vármegyeháztól a vállalat megtekintésére s figyelemmel a nagy létszámra, 4 villamos kocsi kirendelése iránt intézkedett az elnökség.

A vállalat vezetősége ez alkalomból a nyomda által készitett énekes könyvből, továbbá az általa gyártott irkákból és füzetekből egy kiállitást fog rendezni, amely bizonyára nagy érdeklődést fog kiváltani a református tanitóság körében.

Csevegés egyről-másról

— Rettenetes, milyen alacsony ára van a bornak?

— Dehogy rettenetes, inkább az egyedüli üdvös dolog ebben a kény szerkölcsönös, kényszeregyezséges, csupa kényszer világban.

— Na persze, maga igy beszél, de mit szóljon a szegény szőllőbirtokos. Még a munkások bérét se kapja meg szüretkor, borzalmas állapotok.

— Tudja ki ennek az oka?

— A kormány, hogy nem gondoskodik kivitelről.

— No meg *Lendvay* István fajvédő képviselő ur, mert nem gondoskodik elég *bevitelről.*

— Azt nem lehet mondani. A budai kigyóbüvölő esetnél is kitünik, hogy Lendvay szivén viseli a borfogyasztás érdekeit és *a maga részéről kellő bevételről gondoskodik.* De ez nem elég.

— No persze, ugy kellene, hogy a kormány gondoskodna a *kivitelről,* Lendvay István pedig a bevitelről, akkor lenne ára a bornak. De igy... Hát bizony hallottam, hogy pompás tavalyi óbort adott el egy szőllőbirtokos 7 ezer koronáért. Még kimérve is lehet kapni 8—10 ezerért. A Csapó-utca végén van egy hely, hol ki van irva: *„Literje 8 ezer korona, ingyen kóstoló".* Tényeg lehet egy pohárral kóstoln ingyen. Hát nem mesebeli állapotok ezek, aztán mégis szidják a kormányt...

— Könnyü magának humorizálni.

— Minden vicctől eltekintve, ne sokat várjanak a kiviteltől. A borkonjunkturának egyelőre befellegzett. Mit gondol, Amerikában a szárazsági törvény értelmében *110 millió ember nem ihat bort,* szesztilalmi törvény van több európai államban is. És tudja milyen szigoruan betartják Amerikában a száraz törvényt. *Pár héttel ezelőtt volt itt Darlington amerikai püspök, Baltazás* püspököt látogatta meg. A *Bikában* szükebbkörü vacsorára jöttek össze a helyi ref. egyház vezérei. Dégenfeld gróf mondta az első felköszöntőt az amerikai püspök re. Persze jó magyar szokás szerint, teli boros pohárral a kezében. És tudja mi történt?! *Darlington püspök nem volt hajlandó még kocintani sem boros pohárral. Vizet kellett inni az egészségére.* Ilyen még nem történt meg a hires debreceni Bika-étteremben. De látja, ilyen erős hatása van az amerikai száraztörvénynek. Eljut a debreceni Bikáig.

— Szóval nem segit már semmi a szegény bortermelőkön.

— Ne legyen ugy elkeseredve. A szőllőbirtokosok legelőbb, ha rajtuk marad a bor, megihatják, de mit csináljon például az a szegény kereskedő, aki cipőkrémet árul és nem megy a bolt. Igya, vagy egye meg?

— Magának könnyü!

— Igen. Ha nehéz, leteszem.

— Higyje meg, *most azoknak van jó dolguk, kiknek nincs semmijük.*

— Régi szólás-mondás: *dalol az üreszsebü vándor.*

— Mi ujság egyébként?

— Mi ujság? A „Szózat", a fajvédők vezérorganuma esti lap lett.

— Miért esti lap?

— Mert *nyugtával* akarják dicsérni a napot.

— Hogy értsem ezt?

— Bemutatták a *nyomdaszámláról a nyugtát,* erre ugy megijedtek, hogy reggelről estére térnek át. Alkalmasabb is *az esti idő* még a szellemi atrocitásoknak is.

— Ugy hallom, hogy a rendszeres repülőgépjáratok Debrecen és Budapest között megindultak?

— Egyelőre. A repülőtársaságnak nem fizeti ki magát. Nem akadt mindennapra utas. Hiába, a debreceniek már jobban szeretik meg biztonságosabb is ez ekhós szekér, vagy legalább is a vonat. *Hölgy utas pláne csak egy volt Debrecenből három hónap alatt,* aki megmerte reszkirozni a légi utazást.

— Nem árulja el a nevét?

— El én, csak ne haragudjon meg érte. Szép, fiatal urasszony, Németh Aladarné, a Bika igazgatójának a felesége. Ő utazott egyik ben Debrecenből Budapestre repülőgépen.

— Én ugy vagyok a repülőgéppel, hogy várok még vagy tiz évet, mig tökéletesedik, mig odafejlődik a technikája, hogy ki lehet szállni, ha baj van?

— Szóval azt akarja, hogy ki lehesen szállni a repülőből a levegőben. Az egyszeri izraelita polgártárs is utazott az Oceánon, mikor egyszer csak nagy vihar tört ki. Barátunk odarohant a kapitányhoz és igy szólt: *„Her kapiten, állitsa meg a hajót, én kiszállok."*

— Szálljon ki magából az utolsó vicc. A reviderei...

Ipszilon.

Kijavitják a Csokonai-szinház támlás-székeit.

A szinházba járó közönség sokat panaszkodott amiatt, hogy a földszinti támlásszék egyrészét a nádfonat elpusztulása folytán deszkával fedték be.

Vass Károly tanácsnok azt az utasitást kapta ez ügyben a városi tanácstól, hogy tegyen jelentést arra vonatkozólag, hogy leltár szerint át adattak-e a földszinti székek Kardoss igazgatónak.

Vass tanácsnok a tegnapi tanács ülésen terjesztette be jelentését mely szerint 1920-ban Kardoss igazgatónak történt átadás alkalmával a szinházban talált leltárt a volt mérnöki hivatal és a számvevőség kiküldöttjeivel állitották össze. Ebbe a leltárba nem vették be a támlásszékeket, mert azok helyükről el nem mozdithatók, igy azok leltárba foglalása nem látszott szükségesnek.

Vass tanácsnok javasolja, hogy a meglevő leltárnak kiegészitését rendelje el a tanács.

Csürös kulturtanácsnok megjegyzi, hogy *a háboru ideje alatt nem lehetett nádat kapni, ezért deszkával javitották ki a székeket. Igy nemcsak a szék vált kényelmetlenné, hanem a deszkák nagyon rontják a rugógépezetet is. Ennélfogva feltétlenül szükséges a székek kijavitása.*

Javasolja, hogy a város a maga költségén javittassa ki a székeket s azután leltár készitése után adják azt át Kardossnak, aki aztán a további karbantartásáról köteles lesz gondoskodni.

A tanács ilyen értelemben határozott.

— *A debreceni nyomdászok műsoral egybekötött nagy táncestélye a Bikában.* Minden izében sikerültnek igérkezik a debreceni nyomdászok szombat este Gutenberg-ünnepélye melyet az Arany-Bika dísztermében fog lezajlani este 8 órai kezdettel. Belépti-dij személyenként csak 26.000 korona, a vigalmi és forgalmi adóval együtt. Jegek előre válthatók szombat délig Szabó Dezső hirlapárusiaó pavilonjában, Piac- és Kossuth-utca sarok. A tiszdajövedelem az özvegyek, árvák, rokkantok és munkanélküliek javára forditatik. A jótékonycél nemes voltára való tekintettel felülfizetések Kapusy János pénztáros (Városi nyomda) és Szentesy Pál főrendező (Tiszántuli Hirlap-nyomda) küldendők.

Debreceni könyvnyomdászok

Táncestélye

az „Arany Bika" dísztermében.

Elsőrangu műkedvelők fellépte.

augusztus

15.

Jegyek előre válthatók Szabó Dezső hirlapárusnál Piac- és Kossuth-u. sarok

Hozzák vissza Debrecenbe a török okleveleket.

Az országos levéltárnak a török korbeli okleveleket adott ki a debreceni városi levéltár tudományos feldolgozás végett. Megengedték, — hogy fényképfelvételeket készitsenek róluk, azonban kikötötték, hogy a legnagyobb óvatossággal kezeljék az okmányokat és ez év végéig hozzák vissza.

Az országos levéltár igazgatója most azt irta, hogy az iratokról fénykép másolatokat készitettek, — hiteles forditásukat is megcsinálták és Fekete Lajossal, az országos levéltár egyik tisztviselőjével el is küldték Debrecenbe. Nemcsak a készitett hivatalos forditásból egy-egy példányt, hanem a fénykép felvételekből is a saját jószántukból egy-egy darabot ellenszolgáltatás nélkül megküldöttek a debreceni levéltárnak.

Csürös Ferenc közmüvelődési tanácsnok az átvétel megtörténtéről tegnap jelentést tett a városi tanácsnak, amelyet arra kér, hogy a város nyilvánitsa köszönetét az országos levéltár figyelméért és egyben javasolta, vegyék tudomásul az okmányok visszaérkezését. A tanács ilyen értelemben határozott.

— *Meghalt Arany János barátja.* Nagyszalontáról jelentik, hogy Kajtor Dénes, aki az utólsó nagyszalontai magyar, aki azzal dicsekedhetett, hogy barátja volt Szalonta legnagyobb fiának, Arany Jánosnak, 92 éves korában Nagyszalontán elhunyt.

— *Romániában még az arzenálból is lopnak.* Bukarestből jelentik: A rendőrség hosszu nyomozás után megállapitotta, hogy a katonai arzenál két raktárnoka álandóan dézsmálja a felraktározott anyagokat. Egy magasrangu tisztviselőt és tiszteket letartóztattak. Nevüket azonban a vizsgálat érdekében egyelőre titokban tartják. A letartóztatottak vallomása alapján több, mint egy millió leira teszik az állam kárát. A hatóságok azonban azt hiszik, — hogy jóval nagyobb az ellopott anyagok értéke.

— *Kik szállitják a szegényházi ápoltak ruhanemüit.* A városi tanács a szegényházi ápoltak ruhanemüvel való ellátása céljából versenytárgyalást hirdetett, amely szabályszerüen le is folyt. Csürös Ferenc, Debrecen közmüvelődési tanácsnoka, a tegnapi tanácsülésen bemutatta a versenytárgyalásra vonatkozó jegyzőkönyvet és a beérkezett ajánlatokat, amelyeket a mintákkal együtt kiadtak volt Márton Gyula szakértőnek. Az általa benyujtott vélemény alapján a tanács ugy határozott, hogy a 75 darab szalmazsákot Wiener Adolf debreceni cégtől vásárolják meg 7.500.000 koronáért. Fejkendőket Kardoss Lászlótól, nyári szoknyákat Somossy Lászlótól vásárolnak. Kedvező ajánlatot nyujtott be a Kroh Vilmos cég is. Téli bluzokra a legolcsóbb ajánlatot Somossy tette 27.800 koronával. A nyári bluzokat ugyanez a cég szállitja. Az egész szállitás 22.644.862 koronát tesz ki, ami 1332.05 aranykoronának felel meg. A tanács Márton Gyula szakértő és a népjóléti hivatal igazgatójának véleménye alapján elfogadta a javaslatot és Márton Gyulának a szakértői véleménnyel járó munkáért 250 ezer korona tiszteletdijat szavazott meg.

— *Izr. istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai templomban:* Pénteken este háromnegyed 7, szombaton reggel 7, délelőtt fél 11, délután 5 és este fél 8 órakor. Hétköznapokon reggel egynegyed 7 és este háromnegyed 7. A Kápolnási-utcai templomban szombaton reggel fél 8 órakor. Az elnökség.

A Csokonai-szinház primadonnája Timár Ila, bonvivántja Tarnay Béla, táncoskomikusa Tamás Benő

Kiket szerződtetett eddig Kardoss szinigazgató a jövő szezonra — Erős lesz az operett-társulat

A „Debrecen" egyik mult számában már hirt adtunk arról, hogy Kardoss Géza szinigazgató erősen hozzálátott a szintársulatának megszervezéséhez. Mint minden vidéki társulatnál, ugy a debreceni társulatnál is az operett társulat volt a fő mindenkor, igy nagy gondot adott a szinigazgatónak a primadonna kérdés megoldása, mert az énekes társulatnak teljes felfrissitése vált szükségessé.

Már megirtuk, a szinigazgató tárgyalásokat kezdett Buday Ilonával, Timár Ilával és Vitézi Piroskával s most mint értesülünk a tárgyalások teljes befejezést nyertek. Kardoss Géza ugyanis Budapesten van, *ahol megegyezett Timár Ilával és a jövő sziniévadra már le is szerződtette.* Ezek szerint Timár Ila már ujból a Csokonai-szinház tagja és közelesen Debrecenbe fog érkezni.

Ugyancsak erős fejtörést adott a direktornak a bonviván kérdés. De mint értesülünk már szerződtetett is bonvivant. És pedig elsőrendü, országos nevüt, *Tarnay* Béla személyében. Tarnay rendkivül szimpátikus, sneidig alak, ki amellett, — hogy daliás bonviván, *de szépen is énekel s a mult szezonban Janovits kolozsvári társulatának volt a bonvivanja.* Ez a körülmény magában véve is jó ajánló levél. Táncoskomikusnak Tamás Benőt, a fővárosi operettszinház volt tagját szerződettte le Kardoss Géza.

Ugyancsak felfrissitik, sőt mondhatni teljesen *kicserélte a direktor a kórust is.* Tizenkét szép fiatal leányt szerződtetett, akik *Remete* Gézával, a Csokonai-szinház ujonnan leszerződtetett főrendezőjével a közeli napokban már megérkeznek.

Egyébként Kardoss Géza szinigazgatónak társulata már csaknem teljes. A szinigazgató, ki jelenleg Budapesten van, a komplett társulat névsorával ma, vagy holnap érkezik meg Debrecenbe.

Kármán Oszkár debreceni kereskedő is hólabda-üzletbe kezdett

Budapesten jelentették fel — A debreceni rendőrség Kármánnál lefoglalta az összes „hólabdás könyveket és iratokat

A hólabda kereskedés ugy látszik nemcsak Budapesten talált kiinduló pontra, de Debrecenben is. Legalább is ezt bizonyitják azok a feljelentések, melyek a debreceni rendőrségen hevernek Kármán Oszkár Csillag-utca 46. szám alatti kereskedő ellen.

Kármán Oszkár, ki határozottan üzleti szellem, akulva a hólabda cipők forgalomba hozójának mesés üzletein, gondolt nagyot és merészet. Elment a Magyar nemzeti könyv- és lapkiadó nyomdájába, a hol ő is a *Keresztury mester cipőszelvényeihez hasonló szelvényeket készittetett s azokat forgalomba hozatta.*

Persze a szelvények csomagokra szólók voltak. Ezek a csomagok pedig cukorra, cukorkákra, lisztre, füszerre és gyarmatárukra szóltak. — Mert hiszen a szelvények fejcime: „Kármán Oszkár füszer és gyarmatáru kereskedése Debrecen, Csillag-utca 46." volt. Hogy aztán a Csillag utcai füszer és gyarmatáru üzlet mindössze egy kis mellékutcai boltocskába tömörült, az igazán nem tartozik a jó vidékiekre, vagy a fővárosiakra, hiszen Keresztesinek meg épen a vidék dült be.

Az utóbbi időben aztán vászonra is meginditotta a hólabda lavinát Kármán Oszkár, ugy hogy *eddig 1151 drb. szelvényt adott el.*

A hólabda rendszerü csomagokra azonban egyszer mégis csak ráfizet Kármán Oszkár. *Ugyanis Nagy Ferenc Budapest Nagyfuvaros-utcai és Szigeti Andor Budapest, Babérutca 8. szám alatti lakosok feljelentést tettek* Kármán Oszkár ellen s a debreceni rendőrségről detektivek szállottak ki a Csillag-u. 46. szám alatti „füszer és gyarmatáru üzletbe", ahol a hólabda szelvényeket, az üzleti főkönyvet s a hólabda csomagok levelezését lefoglalták s a pár napig tartó nyomozás után az egész iratokat a lefoglalt holmikkal együtt tegnap a rendőrség áttette a kir. járásbiróságra, ahol eljárás indult Kármán Oszkár ellen.

Az egyedi gyilkos utánzóját elmegyógyintézetben helyezték el

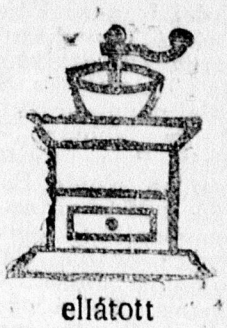
Budapest, augusztus 13. A Frohreich—Egyedi gyilkossági ügy lezajlása után egy egész hasonló bün eset játszódott le Veszprémben, hol Bácsi Géza gazdálkodó apósát agyonlőtte, majd anyósa ellen fordult, aki a revolver agyával véresre vert.

Bácsi Géza a gyilkosság után önként jelentkezett a veszprémi rendőrségen, de már első kihalgatása alkalmával is olyan zavarosan viselkedett, hogy elrendelték elmeorvos szakértőkkel való megvizsgálását. Budapestre hozták, és az itteni gyüjtő fogház mellett levő megfigyelő intézetben helyezték el. Dr Németh Ödön egyetemi tanár, törvényszéki orvosszakértő hónapokon keresztül vizsgálta Bácsi Gézát, — majd olyan szakvéleményt adott róla, hogy gyógyithatatlan ön- és közveszélyes elmebeteg.

A veszprémi törvényszék magánorvosszakértő véleménye alapján, a mely teljesen ellentétes volt az egyetemi orvostanár szakvéleményével, az összes iratokat felterjesztette az igazságügyi orvosi tanácshoz, mert a magán orvos azt vitatta, hogy Bácsi Géza a tett elkövetése idején nem lehetett elmebeteg. Az igazságügyi orvosi tanács felülbirálta az ellentétes szakvéleményeket és mindenben dr Németh Ödön professzor szakvéleményét erősitette meg. Ennek alapján most megszüntették Bácsi Géza ellen a gyilkosság büntette cimén folyó eljárást és elrendelték állami gyógyintézetben való elhelyezését.

Helyesen válaszol

a takarékos és okos háziasszony, ha el akarják téríteni: „Én kávémat mindig csak a „kávédaráló"-val

ellátott „Valódi Franck"-al főzöm. — Csak azt adja nekem.

a

Debrecenbe küldték a Déri-muzeum értékpapirjait.

A Pesti Hazai Takarékpénztár elküldötte azokat az értékpapirokat, melyeket annak idején Déri Frigyes helyezett el a bankban, mint a muzeum épitési alapját.

A főszámvevő bejelenti, hogy a *csomag bár kissé meg volt rongálva, de az értékpapirok hiánytalanul megvoltak. A részvényeket a házipénztár vaskasszájában helyezték el további intézkedésig.*

Csürös közmüvelődésügyi tanácsnok javasolja, bizzák meg a számvevőséget azzal, hogy az értékpapirokról állitson össze teljesen pontos kimutatást és azt terjessze fel a kultuszminiszterhez, hogy választ kapjanak arra vonatkozólag, vajjon tényleg ennyi értékpapir volt-e és ilyen cimletekben helyezték-e el a Pesti Hazai Takarékpénztárban. — Erre az ellenőrzés kedvéért van feltétlenül szükség.

Mi van a városok kölcsönével.

Budapest, augusztus 13. A vidéki városok kölcsöne ügyében tegnap megérkezett a Speyer bankház válasza, amelyből kitünik, hogy a véleménykülönbség, mely felmerült a magyar kormány és a newyorki bankház között, tisztázásra szorul. Ennek folytán a kormány ujabb táviratot küldött a bankházhoz, a melyben iparkodik kiküszöbölni a felmerült véleménykülönbséget. A kormány köreiben remélik, hogy a véleménykülönbség eloszlása után most már pár nap alatt megoldáshoz jut a városok kölcsönügye.

Aszódi és Róth

divatáruháza

ajánlja dusan felszerelt raktárát, ugymint:

Szövetek	Grenadinok	Selymek
Epongék	Zefirek	Harisnyák
Batisztok	Vásznak	Kesztyük,

és mindenféle rövidáru cikkeit.

Idény utáni olcsó leszállitott árak. A Községi Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállitói. — Tisztviselőknek külön 5% engedmény.

— *A ref. Homokkerti Olvasó Egyet a dalárdája és egy állandó színpad javára* 1925. évi aug. 16-án saját helyiségében müsoros táncestélyt rendez. — Müsor: 1. Nyitány. Előadja a zenekar. 2. Megnyitó beszéd... 3. Csak az a nép erős. Előadja a dalárda. 4. Ne csüggedj. Magyar életkép (közkivánatra). Személyek: Özv Kállay Istvánné—Erdei Rózsika, Zoltán fia—Szabó Béla. 5. Nótás kapitány. Népszinmü 1. felvonás. Személyek: Nótás Szabó Pál—Molnár József, Erzsike leánya—Erdei Zsuzsa, Báró—Tajth Béla, Tera néni—Erdei Rózsika, Színésznő—Erdei Iczuka, Főjegyző Lakatos József. 6. Grand Caféban. Énekli a dalárda. 7. (Közkivánatra) A zászló. Irta: Than Gyula. Személyek: Avar Gergelyné—Erdei Iczuka, Árpád fia—Molnár József, Szomszéd—Tajth Béla, Egy férfi—Lakatos József. 8. Kuplé. Előadja Kovács István. 9. Meghalt az Isten Irredenta népszinmü (Közkivánatra.) Személyek: Zajzon Gergely ref. lelkész—Molnár József, Lázár fia—Gáll Márton, Mária leánya—Erdei Rózsika, Czenk, magyar nemzeti főhadnagy—Erdei József, Popescu, oláh kapitány—Nagy Ferenc, Tanitó—Tajth Béla, Harangozó fia—Szabó Béla, 2 Oláh baka... 10. Elj őseink hazája. Előadja a dalárda. 11. Zárinduló. Előadja a zenekar. Az előadás kezdete d. u. 4 órakor. Tánc kezdete fél 8 órakor. Belépti dij ugy az előadásra, mint este a táncra vigalmi adóval együtt 12.000 korona.

— *Halálozás.* Az anyakönyvi hivatalban am a következő halálozásokat jelentették be: Daróczi Mihály ref. 62 éves, Berettyóujfalu, özv. Kapás Istvánné Husz Lidia ref 36 éves, Batthyányi-u. 18., Tóth Mária ref. 58 éves, Piac-u. 37., Lukács Mária rk. 16 hónapos, Városi téglagyár, Kulcsár Sándor ref. 45 éves, Maróthy György-u. 31., Karika Elza ref. 5 hónapos, Pesti-u. 4., Orosz Mihály gk. 1 napos, Nyiregyháza, Erdei Ferenc ref. 60 éves, Gazdasági Akadémia, Kodilla István János ref. 14 napos, Kuruc-u. 62., Jenei Lajos ref. 49 éves, Vigkedvü Mihály-u. 13.

— *Születések.* Az anyakönyvi hivatalban a mai nap folyamán a következő születéseket jegyezték be: Borbély József sütősegéd, leány Julianna Jolán, Bacsó József katona, fiu Tibor, Szabó Ferenc asztalossegéd, leánya halva született. Tikász Imre napszámos, leány Erzsébet, Gábor Dániel szabósegéd, leány Margit. Bodolai János katona, lány Ilona Erzsébet, Tóth Bálint napszámos leány Katalin, Orosz Gyula rendőrfelügyelő, fiu Mihály, Kolozsi Erzsébet háztartás, fiu Sándor József, Heimann Albert férfi szabó, fiu Mátyás.

— *Aki visszakivánta a kommünt, hogy a fia kiszabaduljon a börtönből.* Lettel Ilona házmesternő még 1921 szeptember havában nagy pajtáját csapott a Domb utca 28. számu ház előtt és a járó-kelők nagy megbotránkozására azt kiabálta, — hogy bár csak visszajönne a kommunizmus, hogy legalább kiszabadulna a börtönből a fia. A rendörvényebe ütköző izgatás cimén indult meg ellene az eljárás és a büntető törvényszék hat hónapi fogházra itélte el. A kir. itélőtábla azonban a büntetést négy hónapi fogházra mérsékelte és ezt az itéletet a m. kir. kuria jóváhagyta.

— **A Sörház 1925. augusztus hó 15-ikén nyilik meg, Petőfi-tér 9. szám alatt. A Modern Cabaré fényesen átalakitva megnyilik 1925. augusztus 15-ikén, főbejárat Erzsébet uccá felől. Szives pártfogást kér a TULAJDONOS. Reggel 5 óráig nyitva.**

A Kereskedelmi és Iparkamara felterjesztése a hólabda szerződések ügyèben

A Kamara kéri a büntetések szigoritását, a szelvényterjesztők büntetbsét és az eljárás gyorsitását

A kamara julius 30-án tartott közgyülésén részletesen foglalkozott a hólabda szerződések rendkivül nagy elterjedtségével. Megállapitotta azt, hogy a hólabda szédelgés elleni küzdeem eddig csak kisebb eredményeket ért el.

Ennek okát a kamara első sorban a nagy elszegényedésben, aztán a vonatkozó törvények hiányosságában látja.

Éppen ezért kéri a kamara, hogy a törvényt két irányban módositsák s erre nézve a következőket irja:

„1. Szigorubban minősitendő az alapcselekmény, azaz az 1923 V te 28. paragrafusában ma kihágásnak minősitett cselekmény vétséggé minősittessék.

2. A szelvényvásárlók és szelvény terjesztők cselekménye sui generis kihágás legyen."

Az első javaslatunkat — mondja a kamara — teljesen indokolja a hólabdaszerződések rendkivül romboló hatása és az általuk okozott, igen nagy összegeket jelentő kár. Hiszen pl. az egyik, cipővel üzött hólabda visszaélésnél lefoglalt könyvekből kitünt, hogy közel tizezer pár cipőt küldött szerteszét az illető, mire a könyveket lefoglalták Már most, ha páronként csak kétszázötvenezer korona nyereséget veszünk is fel, ez már 2.6 milliárd korona jutalom hasznot eredményezett.

A szelvényterjesztők cselekményének kihágássá minősitése nélkül pedig a hólabda visszaéléseket mindig csak akkor lehet elfojtani, amikor már igen jelentékeny károkat okoztak. A hólabdaszedelgés eredményessége a szelvényterjesztők tevékenységétől függ. Hasztalan fogja bárki is a csábitó igéreteket tartalmazó szelvényeket küldözni, ha a cimzettek azt ki sem fogják váltani, tudva, hogy az ilyen szelvények terjesztéséért büntetés jár.

Valamely cselekmény büntetőjogi minősitésénél döntő szerepe van az illető cselekmény társadalomellenességének.

Hogyha összehasonlitjuk a tisztességtelen versenyről szóló törvényben büntetendő cselekményeknek nyilvánitott cselekményeket — (szédelgő feldicsérés, bitorlás és utánzás, hirnévrontás, hitelrontás, üzleti titok elárulása, jogosulatlan felhasználása) a hólabdaszerződéssel, akkor azt látjuk, hogy a hólabdaszerződések társadalomellenessége a szakmabeliekre, de a nagyközönségre nézve is veszélyessége nem kisebb, sőt nagyobb az emlitett cselekményeknél. Ezzel szemben azt látjuk, hogy a hólabdaszerződés minden körülmények közt csupán kihágás s két hónapig terjedhető elzárással s százezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető, mig pl. a reklámszédelgés vétség 3 évig terjedhető fogházzal s 500 ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sujtható.

A második kivánság: hogy kihágásnak minősittessék a hólabdaszerződés terjesztése. Ezt a kivánságot részletesen indokolja a Kamara.

Kéri végül a Kamara, hogy az eljárás gyorsitása érdekében az Igazságügyminiszter ur bizonyos adminisztrációs intézkedéseket tegyen.

— *Nehezen várta, mig Isten végez vele.* Faragó Bálint 80 éves püspökladányi gazdálkodót tegnap lakásán holtan találták meg. Az öreg szobájában a mestergerendára felakasztotta magát. Hátrahagyott levelében azt irta, hogy nehezen várta, mig az Isten végez vele. Igy mindenkit „megelőzve" végzett magával. Eltemetéséhez az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Makulatura
papir
kapható
lapunk nyomdájában
József kir. herc.-utca 1 szám

Férfi és fiu ruhát csakis a MAGYAR RUHAIPAR
Bikaszàlló alatti *férfi és fiu ruha áruházàban vegyen, mert annak árui tartósak, árai pedig nagyon olcsók.*
Vászon és nyári öltönyök leszállitott árban kaphatók.

Páratlan érdeklödés előzi meg a debreceni nyomdászok Gutenberg ünnepélyét

Városunk tánckedvelő ifjuságát most a debreceni nyomdászok által az Arany-Bika dísztermében, folyó hó 15-én, szombaton (Nagyboldogasszony napján) tartandó nagystilu Gutenberg ünnepély tartja izgalomban, amely mulatság — a páratlan érdeklődés után itélve — fényes sikernek néz elé.

MÜSOR: 1. *Nyitány.* — Játszik Rácz Laci és zenekara.

2. *Szavalat.* Előadja: Brunner Manci.

3. *Vigjelenet.* Előadja: Szalai Jani.

4. *Dalok.* Énekli: Pajor Ida.

5. *Gong.* Dráma 1 felvonásban. Személyek: Niels Péchy János, Gerda, Szathmáry Manci. Larsen, Dorok József.

6. *Szavalat.* Előadja: Várady Alfréd.

7. *Háztüznéző.* Énekes párjelenet. Játszák: Pajor Ida és Szalai Jani.

8. *Hegedü-szóló.* Játsza: Elsner Béla.

9. *Temetés után.* Monológ. Előadja: Szentesy Pál.

10. *Nászutasok.* Bohózat 1 felvonásban. — Személyek: A férj, Szalai Jani. A feleség, Brunner Manci. Hoteligazgató, Péchy János. — Rendező: Szalai Jani.

Müsor után tánc reggelig.

A Hungária Hengermalom telepéről eltünt buzamennyiség ügyében indult ujabb vizsgálat Balla Zoltán ellen nem produkált semmi terhelő adatot.

Hirt adtunk már arról, hogy a debreceni kir. törvényszék vizsgáló birója: Preineszberger Jenő táblabiró a Hungária malom telepéről elsikkadt 14 vagon tétel ügyében ujabb vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat során semmiféle terhelő adat nem merült fel ujabban Balla Zoltán üzemvezető ellen, sőt a vizsgálat a tegnapi napon uj fordulathoz jutott.

Eddig Balla Zoltán üzemvezetőt gyanusitották, azonban ez a feltevés megdőlt s ma már mind tisztább ban és tisztábban látszik, hogy a 14 vaggon ttéel eltünésében semmi része.

A vizsgálat ujabb adatai szerint négy uj egyén ellen merültek fel terhelő adatok. Ezeknek az egyéneknek kihallgatását legközelebb fogják foganatositani.

Balla Zoltán üzemvezető tegnap délelőttre volt beidézve a vizsgáló bíróhoz. Kihallgatását azonban nem tartották meg, mert az ügynek ujabb fordulathoz való jutása folytán Balla kihallgatása felesleges vált.

A vizsgálat ujabb adatai szerint hogy a 12 vaggonnyi tétel eltünhetett a malom telepéről, annak technikai okai lehetnek. Mindenesetre hiba volt, hogy a malom bejáratánál nem volt jól működő hidmérleg s igy technikai okokon mulott a malom telepéről kivitt tételeknek lehetetlen ellenőrzése.

Mint értesülünk a vizsgálat legujabb eredményének adatai teljesen tisztázták Balla Zoltán üzemvezetőt, akinek rehabilitálása most már bizonyos.

Kerékpárokat részletfizetésre
elad,
becserél, javit,
zománcoz és nikkelez
SZABO LAJOS műszerész
Magoss ucca 25.

TŐZSDE

Szilárd irányzat a terménytőzsdén.

A terménytőzsdén a tegnapi lanyhaság után ismét szilárdabb az irányzat. Az amerikai piacokról is emelkedő irányzatot jelentettek.

A budapesti tőzsdén annak ellenére, hogy a kínálat változatlanul emelkedő, az üzlet pedig igen szük keretek között mozog, a külföldi tendencia kerekedett felül, főképpen azért, mivel a jobbminőségü buzából változatlanul megfelelő kereslet áll a kínálattal szemben. Zárlatig mintegy 80—100 vagon buza cserélt gazdát, tulnyomó részben a Dunántulról és a Felső Tiszavidékről.

Tőzsdetanács hivatalos árjegyzése.

76-os tiszavidéki buza 382.5—385, felsőtiszavidéki 380—382, fehérmegyei 372—380, pestvidéki és egyéb 372—375, 77-es tiszavidéki 387—390, felsőtiszavidéki 385—387, fehérmegyei 372.5—380, pestvidéki és egyéb 372.5—375, 78-as tiszavidéki 390—392 felsőtiszai 387—390, fehérmegyei 382—385, pestmegyei és egyéb 382.5 387.5, 79-es tiszavidéki 392—395, felsőtiszai 390—392, fejérmegyei 387.5—390, pestmegyei és egyéb 385—390 rozs 285—290, takarmányárpa 275—280, sörárpa 320—360, ózab 350—360 tájzab 270—280, tengeri 265—267, repce 545—555, korpa 200—202.5 ezer K.

Aranykorona árfolyama

dollár pénzárfolyamon 14,386 papirkorona.

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsde barátságos hangulatban és a legtöbb papirra vonatkozóan valamivel magasabb árfolyamon nyitott. Érdeklődés előterében néhány favorit papir állott, amelyek mindvégig szilárdan tartottak. A forgalom ma is csak néhány papirba korlátozódott és igen sok papirban egyáltalán nem volt üzlet.

Ferencvárosi sertésvásár.

Felhajtás 2500, könnyü 18, közép 21.5—22, nehéz 23—23.5.

Zürichi zárlat.

Páris 2400, London 2502, Newyork 515, Brüsszel 2350, Milánó 1855, Hollandia 207.05, Berlin 122 ötnyolcad, Bécs 72.55, Szófia 375, Prága 1525, Varsó 93.5, Budapest 72.5, Belgrág 922.5, Bukarest 265.

Görögországban halállal büntetik a valuta sibereket.

Athén, augusztus 13. A görög kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében a valutával üzérkedő és spekuláló bankárokat halálbüntetéssel sujtja.

Huszonötóráig tartó fegyveres ütközet után bekeritették a csendőrruhában garázdálkodó romániai rablóvezéreket

Muntenaut agyonlőtték, a sebesült Tomescu azonban megszökött

Bukarest, aug. 11. Muntenau és Tomescu hirhedt rablóvezérek, akik csendőrruhába öltözve, követték el gonosztetteiket, legutóbb Gorgota községben tüntek fel ,ahol az egész falut összecsődítették s a kora hajnali órákig elmulattak és duhajkodtak. Amikor a bor elfogyott, a két csendőr az egész falu fülehallattára kijelentette, hogy ők Tomescu és Muntenau, a keresett banditák s a következő pillanatban már el is tüntek. Azonnal értesitették a hatóságokat s csakhamar sikerült is a banditák rejtekhelyét megállapitani. A két rablóvezér Bezdead községbe ment, ahol a falu végén egy paraszt házában huzódtak meg. A csendőrök felszólitására a rablók puskatüzzel válaszoltak.

A csendőrök segitségére egy század katonaság vonult ki és délután öt órától másnap reggel hat óráig valóságos ütközet fejlődött ki.

A lövöldözés egy pillanatig sem szünetelt. Végre is Muntenau megkisérelte a szökést, egy katona golyója azonban leteritette. A bandita szörnyet halt. Később Tomescu helyzete is tarthatatlanná vált és ő is megkisérelte a szökést. Üldözői azonban észrevették és rálőttek. — Tomescu a lábán sérült meg, összeesett. Lefogták és bekisérték a legközelebbi csendőrségre. Innen azonban a megsebesült rablóvezér megint megszökött s eddig még nem lehetett nyomára akadni. A rablóvezérek fejére kitüzött százezer lei jutalomra Petre Nikolea bezdeadi lakos tart igényt, mert ő vezette a csendőröket a rablók nyomára.

A mozgószinhazak müsora:

Vigszinház: Firxst National vigjáték remeke: Veréb a pávák között. Egy szobacica tüneményes karierje 7 felvonásban. Kisérő: Ő mint kérő a fogságban, burleszk.

Uránia: Collin Moore főszereplésével: Ne kergess délibábot. — (Festett világ) a legérdekesebb vigjáték egyike 7 felvonásban. Kisérő: Smuzolimi, A jó tip, Ő, burleszk.

Meteorban szombaton Nagyboldogasszony napján *A párizsi pillangó*. Társadalmi nagy attrakció! Csak felnőtteknek! — Előadások 7 órától. — *Vasárnap: A bálna.* Világattrakció! Előadások 3 órától.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja a T. H. könyv- és lapkiadó vállalat
Nyomatott a Tiszántuli Hirlap R.-T. nyomdájában

x Marton, római jog uj kiadása és Ilyefalvi pénzügytan megjelent, kapható Antalffy József könyvkereskedésében.

— *Mit hirdet ma az Ingóságközvetitő?* (Hatvan utca 1, ref. püspöki bérpalota, az udvarban. Telefon: 11—99.) Mindenféle ipari és müvészeti tárgyak, butorok közvetitése, vétele és eladása. Páratlan alkalmi vételek: gyönyörü vitrinszékek, vitrinek, régi porcellánok órák, antik, valódi bronz gyertyatartók, gobelinek, metszetek, müvészi festmények, Kálvin szobrok és képek, teritők, disztárgyak, földgömbök, a Remekirók teljes sorozata, könyvtáraknak való könyvsorozatok, hat darab ebédlő szék valódi bőrhuzattal, 8-10 lóerős dinamó, nagy ablaktok sptlettákkal, szőnyegporoló állványok, hat személyes porcellán és evőkészletek tükörüvegek és mindenféle ingóságok. Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: vásznakat, kanavásznakat, éfrfiruhákat, futószőnyegeket, csipkefüggnyöket, rézüstöt üstházzal, sodronybetéteket, gyermekkocsikat, gyermekágyakat, varrógépeket, mindenféle székeket, asztalokat, ebédlő-diványokat, hálókat magános ágyakat, tornyos és asztalspórokat, stelázsikat, egy lóra való lószerszámot és mindenféle ingóságokat. Jutányosan eladó egy 13 Hp benzinmotor cséplőgarnitura rával. A világhirü amerikai Underwood irógépek Debrecenben kizárólag az Ingóságközvetitőnél rendelhetők meg részletfizetésre is.

Intézeti leány- és gyermek kabátok.
Friedmann Ignác és Fia
női divat és konfekció nagy áruháza
Debreczen, Piacz-utcza 65. szám
(Szent Anna-utcával szemben.)
Kabát, velourok, posztók.
Értesitjük a vásárló közönséget, hogy eredeti modelljeink
női- és leany felöltőkben
megérkeztek és már most óriási választékban idény előtt a **legolcsóbban** beszerezhetők. —
Üzletünk ezenkivül az őszi idény minden ujdonságaival dusan fel van szerelve.
Hitelképes egyének előnyös feltételek mellett, **részletre is vásárolhatnak.**

A Tavaszi idényre a
szövetek megérkeztek,
melyből elsőrendü elegáns férfiruhákat készitek nagyon **jutányos árakban.**
KERESZESI uridivat szabó, Varga-u 1.
Tessék meggyőződni!
Pontos kiszolgálás!

Festéket
ablaktakikat, brunolin, terpentint, firniszt, zománclakkot és minden szinü portestéket kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat
STERN
festéküzletben Piac utca 10. Bikával szemben.

Szénsavval telitett
EVA VIZET IGYUNK
üdit — frissit
Megrendelhető: Márkus Jenő Hatvan-utca 22. sz.
Telefon: 14 Házhoz szállitva a legolcsóbb viz.

Ehrenfeld Hermann épület- és mübutorasztalos, Rákóczi-u. 9.
Szép domboru, lakcsiszolt tele háló. A legjobb izlést is kielégitő konyhaberendezések kaphatók **részletre is.** — Minden e szakmába tartozó munkákat olcsón és szépen készitek. **Butor fényezést** és javitást vállalok. — Festői lérák raktáron jutányos árban. o o

Nyári idényből kimaradt egész finom
GYAPJU SZOVETEK
mélyen leszállitott árban
Feldheim Dezsőnél (Piacz-utca 67.) szerezhetők be.

Megjelent! Megjelent!
Fontos könyvujdonságok.
Dr. Ilyefalvi Vitéz Géza:
Államháztartástan (Pénzügytan) Alapár 15.—
Dr. Marton Géza:
A római magánjog (Elemeinek tankönyve) Alapár 19.—
Oláh Gábor:
A Tállos fiu Alapár 8.—
Szorzószám 7000
Most jelent meg! Ujdonság!
Zoltai Lajos:
Települések, egyházas és egyháztalan falak c. értekezése. Bolti ára 40000 K
„Méliusz" könyvkereskedés
Debreczen.

Uj! Rekord Uj!
Féregirtási vállalat.
Poloskairtást teljes gyökerestől legolcsóbba
Ludmann és Kiss
m. kir. szab. féregirók irtják legmesszebb menő jótállással. — Méliusz-tér 11. szám Kereszt-épület.

Poloskát
svábbogarat, tücsköt, 24 órán belül mindenki kiirthatja szabadalmazott féregirtóval. Olcsó árban kapható
STERN
festékkereskedésében, PIAC-U. 10. Bikával szemben.
Garantált minőségü patikáry és féregirtó állandóan nagy raktár

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad e Debreczen, Debreczeni Független Ujság, Hajdufőld vagy TiszántuliHirlap kiadóhivatalában vagy a Hegedüs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szóig 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbetüvel szedett apróhirdetés, evelezés és kereskedelmi apróhirdetés dija duplán számittatik

Apróhirdetésekre felvilágositást a 7-88. számu telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Tankönyvek uj és használt állapotban kaphatók Harmathynál, — Füvészkert 14. H21

Fényképészeti cikkek, — lemezek árusitása, amatőröknek darabonként is. Liener-féle. Csapó utca 1.

40 hold föld tanyával kiadó. Vigkedvü Mihály-u. 8. szám.

Megbizható fényképező gépek és kellékek legolcsóbb beszerzési forrása Liener osztálya, Csapó utca 1.

Dijtalan felvilágositást nyujt amatőrök részére Liener fényképészeti foto-osztálya: Csapó utca 1.

Használt fényképező gépek vétele s eladása: Liener foto-osztálya, Csapó utca 1.

Dinnyekörte 3000, — Cukorkörte 3000, ebből mézédes lekvár főzhető, cukor nélkül. Hollandi Pergament 6000, befőzéshez is, kézzel szedve. — Poroszlay-ut 53. 260

Fehér és szines filckalapok 110 ezer koronáért kaphatók Matta Anna, Csemete-u. 10. 170

Napi 40 kg félbarna kenyér, heti 20 kg marhahus, heti 60 liter tej szállitására ajánlatot kér a Siketnémák Intézete. H161

Szilágyi Lajos kézimunka, műhimző vállalata, Széchenyi-u. 1. Filé munkákat kiad. H164

Méhviaszt magas áron vesz Harmathy, Füvészkert-u. 14. F144

Kóser szappan, kóser gomolya és vaj Kupfer fűszeresnél. Pásti sarok. F142

Társuinék üzlethelyiség vagy lakással rendelkezővei, női kalapszalon megnyitásához. Áruval és szaktudással rendelkezem, — Cim a kiadóban.

LAKÁS, ÜZLET

Butorozott szoba kiadó Széchenyi-u. 11. H145

Ker. család 2 iskolai tanulót ellátásra elvállal. Hatvan-u. 36. kereszt épület.

KÉT SZOBA, KONYHANAK megfelelő helyiség azonnal kiadó. Székely-utca 20.

Egy zsoba-konyhás lakást keresek, lelépéssel. Cim Hajduföldnél. H152

Lakást, kettő vagy három szobást keresek mellékhelyiségekkel. Cim a kiadóban. 264

Üzlethelyiséget keresek a Csapóutcán, az Árpádtér közelében. Ajánlat Árpádtér 15. sz. F140

Kizárólag forgalmas helyen kapualját, esetleg üzlethelyiséget keresek. Cimeket a Debrecen kiadóhivatalába kérek „Sürgős" jeligére.

Kiadó butorozott szoba 2—3 intelligens urnak, teljes ellátással, szeptember 1-re, Simonyi-ut 28. 266

Egy kétágyas butorozott szoba kiadó, Szent Anna-utca 41.

Egy utca butorozott szobához lakótársat keresek, Nap-utca 22. 285

Középiskolai tanulókat gimnázium közelében ellátásra elfogad tanitó. Agárdi-u. 14. 280

Legforgalmasabb helyen vendéglő kiadó. Cim a kiadóban. 291

ÁLLÁST KAP

Festő, mázoló tanulók, koszttal, vagy fizetéssel felvétetnek. Szapanos utca 25. 77

Biztos megélhetés végkielégitett tisztviselőnek. Szolid üzlet. Szaktudás szükségtelen, Cim a Hajduföld kiadóhivatalában. H150

Fodrászsegédet, kisegitőnek fölvesz Kárpoli, Eötvös-u. 64. sz. 286

Kifutó leányt felvesz a Hegedüs és Sándor-nyomda, Piac-u. 49. F139

Egy fodrászsegéd és egy tanuló fölvétetik. Rakovits fodrász, Arany János-u. 2. Kereskedelmi Csarnok I. emelet. H152

Jó számoló kiszolgáló leány azonnali belépésre felvétetik. Szabó fűszerüzlet, Wesselényi-tér 2. 284

Gazdasszony, háztrtáshoz értő, — komoly, számadásban jártas, erélyes nő, alkalmazást nyerhet a Siketnémák intézetében. H162

Intelligens ,csinos kiszolgáló leányt felvesz a szinházi bodega. — Bathyányi-u. 1. H157

Kifutóleányt felvesz azonnali belépésre. Frank, Csapó-u. 11. 289

Timártanuló felvétetik. ótengeri eladó. Teleki-u. 56. F140

Egy fodrászsegéd felvétetik — Szent Anna-utca 14. 282

GyakorloÉtt gyors és gépirónő felvétetik azonnali belépésre. Keres kedelmi és Gazdasági Rt. Kosuth-u. 21. sz. F143

Férfiszabósághoz erős kézimunkást vagy darabszámost felvesz — Gregor, Darabos-u. 35. F141

15—16 éves leány bejárónőnek — könyvvel, két tagu családhoz 15-re felvétetik. Szent Anna 41. 259

KERESLET

15—20 millió kölcsönt keresek — több százmilliós ingó és ingatlan fedezetre. Ajánlatokat „Biztos" jeligére Hajduföld kiadóhivatalába keresztépület. F123

Intelligentes Mädchen, Deutsch-böhmin schon in Stellung gewesen schöne, reine Aussprache Klavier- u. Nähkenntnisse, sucht per sofort Posten zu grösteren Kindern. — Zuschriften unter verlässlich 2175 an die Verw. d. Bl. Redactions. 273

Gyermek mellé, esetleg háztartásba elmenne intelligensebb izraelita leány. Cim Schwarcz elhelyező intézet. 274

Keresek megvételre 31—48 csőlő szekrényeket, 50—60 HP. félstabil gépet, 50—80 HP. szivógázmotort. Kereskedelmi és Gazdasági rt., — Kossuth-utca 21. F137

Suche deutsches Fräulein zu einem drei jähriges Kind. Dr. Leveles Hatvan-u. 46. 290

Cégtársat keres nyugalmazott köz- és magántisztviselők köréből vállalat kibővitése miatt, a nyugalmazott tisztviselők köréből alakult „Tüz" kereskedelmi vállalat, Püspöki palota, Nagytemplom felőli oldalon.

Nyomdászbálra jegyek előre válthatók Szabó Dezső hirlapárudájában, Piac- és Kossuth-u sarok.

ELADAS

Eladó Csap-utca 58. számu csinos kis családi ház, teljesen uj, három szoba, konyha, kamara, nyári konyha, egész udvar. Azonnal elfoglalható. Lakó nincs, adómentes.

Használt, jó személy-automobil eladó. Érdeklődni: Gazdasági Takarékpénztár RT, Király utca 2. H106

Hordó, 30 hektoliter, prima, töltő képes tölgyfahordók, többféle nagyságban jutányosan eladó. Tócóskert Margit-u. 8. H149

Eladó Károly Ferenc József-ut 10. számu ház, 649 négyszögöl kerthelyiséggel, mely igen alkalmas fa- vagy gyártelep céljára. Érdeklődni ugyanott a délutáni órákban. 231

Péterfiába beágazó utca elején — modern ház, csupán egy lakással — nagy fásitott udvarral eladó. Cim a kiadóban. 267

Boreladás, elsőrangu 130 hektó rizling, ezerjó nagyban és hordóként, napi árban kapható, Molnár Lukács termelőnél, Kossuth-utca, városháza alatt. H139

Méhkaptárok, Boczonádi fekvő,— országos négyszoros, eladók. Károly Ferenc József-ut 8—b. Délutánonként. 247

Egy vadászkutya eladó Késes-u. 34. sz. 281

Püspökladányban Baross-tér 76. vasutállomás és vásártér közelében jómenetelü koresma haláleset miatt azonnal eladó. H158

Eladó Ispotály-u. 15. számu ház. beköltözhető azonnal 3 szoba és mellékhelyiségek. 279

Egy igen szép topolya-háló félárban eladó. Péterfia-u. 4. H159

Eladók mindenféle butorok, sodronyok, hintaszék részletfizetésre. Pacsirta-u. 11. 287

Eladó kedvező fizetési feltétel mellett a Csapókert, Jánossy-u. 75. számu kisebbrendü ház két épületben. 3 szoba, konyha, kamara, sertésól, nagy telek, szépen termett gyümölcsössel, beköltözhető lakással nagyon olcsó árban. Értekezhetni Király-u. 5. szám. A népszövetségi pénztárossal. 288

Eladó 20 kiló kóser libazsir. — Szent Anna-u. 23. F145

Egy hold gyüdölcsö, esetleg szőlővel közvetlenül a város alatt. Péterfia-u. 34. H160

VEGYES

„Először próbálom" levelére választ vegye át e lap kiadóhivatalában. 271

Szombaton délután elveszett egy közönséges notesz, fontos jegyzetekkel. Megtaláló jutalomban részesül. Cim Bolgár kertész, Rákóczi-piac. 12. 275

5 hold ondódi prima föld eladó. Ertek. Kerékgyártó, Hunyadi-utca 18. sz.

Támogatnám azon uriembert, — aki augusztus 15-én a nyomdászok báljából „nehezen" tud hazamenni. Leveleket „Én is ugy szeretnék lenni" jeligére a kiadóba.

Aranyvirág és Hattyudal jeligére levél van a Hajduföld kiadójában. H163

Fodrászoknak, vendéglősöknek, szállodásoknak, használt fali tükrök olcsón eladók, Sipkovits tükörgyár, Szív utca 14-15. H116

Elveszett egy Filep László névre szóló OFB által kiadott végzés — Megyeháztól a Dégenfeld-térig — Mivel a megtaláló használt ugy sem veheti, sziveskedjék ezt lapunk kiadóhivatalában leadni.

Aranyat ezüstöt, brilliánsat, zálogcédulát legmagasabb árban **veszek**
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I. em.

Uri család szeptember 1-től két uri leánykát teljes ellátással elvállal — Jókai utca 9-á.

Három fiu, felső kereskedelmista részére keresek külön szobát, teljes ellátással. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérek.

Külön bejáratu, csinosan butorozott szoba kiadó: Piac utca 21, em 265

Női ruha és kabát szabászati tan folyam megnyilik e hó 15-től kedve s beiratkozni lehet naponta: Darvas Béla, Péterfia 4.

WELLS
NAGY VILÁG TORTENETE
MAGYARUL

1000 száz illusztrációval, térkép- és grafikonmelléklettel

A ma legjelentősebb irói alkotása, történelem a XX. század szemszögéből nézve a XX. század embere számára.

Világsiker! Az angol és német kiadás 4 millió példányban kelt el. A lexikonalaku, 640 oldalas, egész vászonkötésü könyv ára 665,000 korona

Előzetes megrendelés esetén csak 441.000 K, mely összeg május hótól kezdődőleg havi 63.000 K-ás részletekben törleszthető.

Előfizetéseket elfogad bármely könyvkereskedés vagy a kiadó (Budapest, VII. kerület, Ilka ucca 31. szám.)

Kérjen ismertetőt!

GENIUS KIADAS

Kérje mindenütt a „Debrecen"-t.

Uj üzlet. **Férfi ruhák** **Uj üzlet.**

a legolcsóbb árban beszerezhetők

Grosz és Bergmann

férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruházában.

Gyapjuszövetek nagy választékban.

PIAC-UTCA 53—55. *(Hungária kávéház mellett.)*

Uj üzlet! **Uriszabóság!** **Uj üzlet.**